

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

BODLEIAN GENIZA FRAGMENTS.

IV.

MS. Heb. a. 3, fol. 28. Paper, $25\frac{1}{4} \times 8\frac{7}{8}$ inches. It is much rubbed and defaced, so that several passages are illegible and others uncertain. The letter is written, in a poetic style, by Jeshua kohen ben Joseph, on behalf of the two congregations (Rabbanite and Qaraite?) at No Amon (Alexandria), to Ephraim ben Shemariah as head of the Jerusalem congregation at Fostât. When describing it for the catalogue, I read the date as $\text{הש} = 700$ Sel. = 1389 A.D. This cannot be right. The second character, which is very uncertain, seems most likely to be a ב , and the date will then be (1)340 Sel. = 1029 A.D. The latest date I have found in connexion with Ephraim is 1041 A.D. (see remarks on no. iii). The object of the letter is to ask for contributions towards the ransom of four Rabbanite and three Qaraite Jews, who had been captured by a certain Arab יבקי בן אבי רזין , and the account forms an interesting parallel to the well-known story of Hushiel and his companions (*J. Q. R.*, XI, pp. 643 sqq.).

In this case the prisoners came from Ançalia, the modern Adalia, in the south of Asia Minor, situate on the bay of the same name.

I originally copied this and other documents, intending to put together the evidence relating to Ephraim ben Shemariah. That, however, has meanwhile been done by Dr. Poznański much better than I should have done it, and I need therefore only refer to his admirable article in the *Revue des Études Juives* (vol. XLVIII, pp. 145 sqq.), to which these texts (III, IV, V) form an appendix.

(1) אל האיומה התמימה להקת העצמה אילת האהבים עדת הנדיבים בהירת המאור בודקת המבאור גבירת ממלכה (2) דורכת דריכה המולת קידושים וצאן קדשים זמורת צדיקים חוקקת חוקים טהרת הנתיבות יושבת ברחובות כוננת (3) מישרים לומדת בירורים מיוסדת תרשישים נוצרת פירושים סודרת מלולים עוסקת מהללים פוצחת שירות צועדת (4) ישורות קושבת קולות רוחשת במקהלות שוררת בין גלים תוכנת מפעלים. היא האחות הירושלמית הגדולה (5) השולמית עדת התושיה נוצרת הפלילים תבורך ממעונים יאשרוה המונים יתעלו דגליה קסניה וגדולה יראו התשועה (6) בעלות השבעה יתחוננו בתנינה בהראות השמונה תתקיים למו שבועה בהגלות הארבעה היא עדת הרועה הנדיב (7) השועה הממולא ישר העטור בכושר זגך מר רב אפרים החבר בס ג אמצהו מאמץ אַמְיָצוּ ויברכהו מברך (8) ברוכיו וינברהו מגביר גבוריו ויעזרהו עוזר עוזרו בן ר שמריה זל. שלום מעולה ובין מגולה מפז לא מסולה (9) וחסד ממולא נצח לא מכולה וישע מחולה סלה לא משולה ונזר מדולה בצול לא מצולה ולא מאולה ולא מבולה (10) וכל תעודי המפאר והצלחותי הזמן ועשרותי העו ים תמודים לכם ולכללכם ולרבנא החבר המנהיג גם (11) מנהג יושר תבורכו כלכם לעד עולם סלה. [ממני] ישועה הכהן הקטן צעיר התלמידים שלתלמידי חכמים (12) בן ר יוסף הדיין ומשתי הקהלות הקדושות אשר בפרו נא אמון המתפללים בשתי הכנסיות השואלים לאלהים (13) בעד שלומכם יהי תמיד עליכם מסוכך ומסתיר גם דורשים בעמ. . . להשליזכם ולהשקיטכם ולהעמיד לכם (14) מקרא שכ וישב עמי בגוה שלום וג. והוא ברחמיו יענה עתרנו בכ[ם ויק]שיב תחנותינו עבורכם. ואם אין לנו (15) זכות שננסך בו ולא צדקה שנחמך בה הלא זכות האבות יסייע וחס[ך הבנ]ים סועד ורחמי השרי הם עוזרים ותמיד (16) עיני הרחום בנו לטובה ואם בעתים ייסרנו מרוב עונותינו לא יתנ[נו למ]ות דונמת שא המשוור יסר יסרני יה ולמות (17) לא נתנני. גם אם יפתחו שערי צדק במ נהורנו כמו שא המשו פ[תחו] שערי צדק וג. ואם נצדק במעש[ינו] נאמרה (18) בבאנו אל שערי. זה השער ליי צדיקים יבאו בו. ואם נענה בעת עתירותינו נהורנו סלה כי נושעה בחסדו (19) ככ אודך כי עזיתני ותהי לי לישועה. יהי שם אלהינו מבורך לעולמי עולמים. נגמת מכתבנו זה אל (20) כבודכם אחינו אנשי גאולתנו לְבַלְלֵ שְבַחְכֵם

וּלְפָרֵט הַלּוֹלָכִים וְלַהוֹדוֹת טוֹב מִפְּעוּלוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר פְּעַלְתֶּם וּמַעֲשֵׂיכֶם (21) אֲשֶׁר הִטַּבְתֶּם וְהִרְחַבְתֶּם לָב וּפְתַחְתֶּם יָד וְהִתְנַדְּבַתֶּם נְדָבוֹת רַחוּבוֹת לְפָדְיוֹן אַחֵיכֶם הַשְּׁבוּיִים גַּם קִיַּיְמַתֶּם מִצּוֹת (22) וְהַחֲזַקְתָּ בּוֹ גַּם מִצּוֹת וְלֹא יִרְדְּנוּ בַּפֶּרֶךְ לְעֵינֶיךָ וּשְׁלַחְתָּם בַּח[סֵד] כֶּם מֵאֲתִים זְהוּבִים וְחֲצִי זְהוּב בְּשֵׁתֵי דְיוֹקְנָאוֹת וּפְדִיתוּם (23) גַּם פְּדִיתֶם אוֹתָנוּ מִעֲרֵבוֹת שֶׁעֲרַבְנוּ וְנַעֲשִׂיתֶם כְּמִי ש . . . שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת אֱלֹהִים יִכְפִּילָה לָכֶם הַשֶּׁכֶר וְתִהְיֶה (24) מִשְׁכּוֹרְתְכֶם שְׁלֹמָה מֵאֵת יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל . . . וּמ כִּי בִטְרָם שֶׁתְּשַׁלְּחוּן אֱלֵינוּ הַמֵּאֲתִים (25) הַזְּהוּבִים וְחֲצִי זְהוּב הִצִּיקוּ עֲלֵינוּ הָעֲרִיבָאִים בְּתַבְעִית [דְּמִים] וְעִמְרָנוּ עַל נַפְשָׁנוּ מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ תִּשְׁרִי וְעַד סוּפוֹ (26) עַד אֲשֶׁר נִתְקַבֵּץ לָנוּ כְּאַרְבַּעִים זְהוּבִים וּבָאוּ זְהוּבִים שֶׁשְׁלַח[תֶּם] נִתְנָנוּ עֲלֵיהֶם שְׁבַעַת עֶשֶׂר זְהוּבִים פְּחוּתִים שְׁלִישׁ (27) וּפְרַעְנוּ לִיבֵקֵי חֲמִשִּׁים זְהוּבִים וְלִמְכַתָּאֵר דְּמִי הַחֲמִשָּׁה מֵאָה וּשְׁבַעַת וּשְׁשִׁים זְהוּבִים פְּחוּתִים שְׁלִישׁ וְהַנְּשֹׂאֵר (28) אֲצִלְנוּ הוֹצֵאנוּהוּ בְּכָל אֹדוֹתֶם וּכְסוּתֶם וְלֹא הִגַּעְנוּ לְכָל צְרִיכָהֶם וְהָיָה בְּלִבְנוּ לְשַׁלֹּחַ אֵלֵיכֶם לְתַבְעָה שָׂאֵר מִמּוֹן (29) שֶׁחֲסַר לָנוּ לְמִלְאֵת הַפֶּץ וּלְשַׁלְּחֵם אֶל אֶרֶצָם כְּמוֹ שֶׁעֲשִׂינוּ עִם הָאֲחֵרִים הַשִּׁשָּׁה[ת] שֶׁשְׁלַחְנוּם וְהִגַּעְנוּ אֶל בְּתִיהֶם (30) לְשִׁלּוֹם . . . עַד אֲשֶׁר בָּאָה אֱלֵינוּ שְׁמוּעָה כִּי בָאוּ שְׁבוּיִם א[חֵרִים לָא] הָאֲמַנְנוּהוּ עַד אֲשֶׁר בָּאוּ עַבְדֵי אַחַד (31) מֵהָעֲרִיבָאִים שֶׁשְׁמוּ יִבְקִי בֶן אֲבִי רוֹזִין וְעַמֶּם שְׁבַעַת יְהוּדִים ס[חֵרִים] מִבְּנֵי אֶרֶץ אֲנַטְּאִילִיָּה הִבִּיא אוֹתָם יִבְקִי (32) אֶל מוֹשֵׁב זְקֵנָנוּ וְאֲדִירָנוּ מֵרַב נִתְנָאֵל הִכְהֵן נֵר בֶּן ר' אֶלְעָזָר זֶנֶּע כִּרְאוּתָנוּ אוֹתָם אִז עֲצַמָּה תּוֹגַתָּנוּ וְרַבָּה (33) אֲנַחְתָּנוּ וּבְכִינֵינוּ לְקֶשֶׁה יוֹם וְעַגְמָה נַפְשָׁנוּ וְאֲמַרְנוּ אוּי נָא לָנוּ מָה גִרְמוֹ עוֹנוֹתֵינוּ לָנוּ שֶׁנְּפוּרְנוּ בְּאַרְבַּע קִצּוֹת (34) וְגִרְמוֹ הַטַּאֲתִינוּ שֶׁנִּשְׁבָּה מִמְּקוֹם לְמִקּוֹם אֲמַר לָנוּ הָעֲרִיבֵי אֲנִי אֲבַקֵּשׁ מִכֶּם דְּמִי אֵילוּ הַשְּׁבַעַת שְׁמַחֶם (35) אֲרַבְעָה רַבִּינֵי וּשְׁלֹשָׁה קְרָאִין שְׂדֵמִיהֶם מֵאֲתִים וּשְׁלֹשָׁה וּשְׁלִשִׁים זְהוּבִים וּשְׁלִישׁ זְהוּב אֲמַר אֵילוּ הוֹקֵן מֵרַב (36) נִתְנָאֵל הִכְהֵן יְחִי לְעַד לֹא הִשְׁאֲרַתֶּם בְּאֵילוּ הָעֵנִיִּים מַחִיָּה אֲפִילוֹ לְעִמּוֹד בְּמוֹנוֹתֶם קַל וְחוֹמֵר שִׁיעֲמָדוּ לָךְ (37) בְּדִמִּים נִשְׁלַחָה וְנִקְרָאָה מֵהֶם עֲשֵׂרָה אֲנָשִׁים וַיַּעֲרְבוּ אוֹתָם וַיְהִיֹן אֲצֵלֶם לַחֲסוֹת בְּצֵלֶם אֲוִלִי יַתְעִשֵׂת (38) הָאֱלֹהִים וַיַּחֲיֵשׁ פְּדוּתָם בְּחִסְדּוֹ . . . שְׁלַח אַחֲרַי עֲשֵׂרָה אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו וְאֲמַר עֲרַבּוּם מִזֶּה (39) הָאִישׁ עַל תְּנֵאֵי שְׂאֵם חֶסֶם וּשְׁלּוֹם שִׁיאֲבֵד מֵהֶם אִישׁ אוּ יִבְרַח יִהְיֶה עֲלֵיכֶם שֶׁתְּעַמְדוּן בְּדִמְיוֹ וְאִם יָמוּת מ[הֶם] (40) אִישׁ תְּעַמִּידוּהוּ עַל גּוֹפוֹ עַד שִׁזְמוֹן הַמֶּבֶה לָהֶם וַיִּפְּדוּ וְעֲרַבְנוּ

אותם ממ[נן] ולקחנו אלינו עם החמשה (41) האחרים ועמדנו במונותם. •
 לאחר כן נתקבצנו עם אדירנו הזקן הנ[כבד] מר רב נתנאל יחי לעד
 ונשאנו (42) ונתננו עמו בדברים עבורם ואמרנו מה נעשה בזה הגזרה
 שגזר עלינו ה[קב]ה מרוב החטאות והעונות (43) שאנחנו כלולים בהם
 אמר אלינו עלי לעמוד בדמי אחד מהם, שהם שלשה ושלישים ושליש זהוב
 ישאר (44) מאתים זהובים שלחו נא מכתבים שנים אל שני החברים ואל
 קהלות הרבנים שבשתי הכניסיות גם (45) מכתב אחד אל קהל הקראים
 גם אני אכלילה עמהם מכתבים אל כל הזקנים שיעמדו בזה הדבר
 (46) וירחיבו לב ויפתחו יד גם ישלחו מכתבים אל תנים ודמיאט וצהרגת
 מהקראים והרבנים להתנדב ולפרות (47) אילו גם יוסיפו עוד עליהם
 זהובים אחרים לשלחם באודותם וכסותם וצרכיהם ושאר צרכי החמשה
 (48) האחרים אולי יסייע הקב[ה] הליכתם אל ארצם גם הם לחיים
 ולשלום. • כשמענו הדברים האלה כפיו (49) התפללנו [עלי]ו¹ על זאת
 ושאלנו מאלהים שיתמיד שלומיו וישלים שמחתו ויפאר עדתו בו על
 נדבתו העצומה (50) עם האחרים שהלכו ועם אילו שבאו שעשה עמם כל
 טובה ועל טוב מעשיו מראש ועד סוף בבנין (51) הכניסה וח[ס]רו עם
 העניים חולתם יכפיל אלהים שכרו. • וכתבנו המכתב הזה אליכם בפרט
 אחינו (52) הקדשים בני כניסת הירושלמים תבורכו ממרומים גם לך
 אדירנו החבר מר רב אפרים להזריז גם (53) להנחיצך לא להזיזך כי
 אם להזיזך מה שחייב כל איש אשר כמוך בזה הדבר גם לשאלה
 כבודך (54) לקרא המכתב הזה על הקהל המיוקר ולהורותם טוב הנתיבה
 ולהראותם כי הם חייבין עשות המצוה (55) הזאת וכי הם רשאיין עשות
 הזכות הזה גם אילו השבעה האנשים השבויים מבני ארץ אנטאליה ומזקניה
 (56) ומבעלי בתים שבה ועל כל פנים חייב כל אדם ממנו לעמוד באודותם
 כי לא תתיחד המצוה הזאת (57) על איש אחד ולא על משפחה אחת כי
 על כל בני ישראל ששמעו המצות וקבלום דור אחר דור (58) ראוי לכל
 מי ששומע שמעם לתת פחד יי בלבו ולהתבונן באחרית ולדעת כי יי
 הנותן לאיש כפי מעשיו (59) והוא המשלם שכר בעולם הזה ולעולם
 הבא. • והתבוננו כל הקהל מכתבך אדירנו החבר והודוך על רוב
 (60) חכמותיך ויופי הרויך ושאלו מאלהים להרבות תורתך ושמחו בטוב

¹⁻¹ Added above the line.

בינתך שמחה גדולה ושאלו מאלהים (61) להתדיר שלמותיך ולהסכיך
 בצל אברתו ולהשפיר נחלתו בך ושלומך ושלום כל הקהל הקדוש היקר
 (62) [יר] בה אלהינו לעדי עד ולנצח נצחים • נכתב בירח כסלו שנת שם
 לשטרות לחיים ולשלום ולשכר טוב

ברית שלום

ישועה הכהן בר יוסף השופט סט יפת בן שלה נז אהרון בר שמואל
 יוסף בר ישועה נז סרי המלמד בר חיים נז שלום הכהן בר דניאל הכהן נז
 שמואל בר אפרים יוסף בר אהרון
 שעיה בר יוסף משה בר פרג
 יוסף בר שמואל יצחק הלוי בר נחמיה נז
 מבשר בר נחום כליף הלוי בר אהרון חיים בן צמיה
 ברוך בר אהרון נז שלמה בר סעדיה נז
 יוסף בר מבשר יוסף הכהן בר מבשר¹
 נתנאל הכהן בן אלעזר נז (in margin)

Address (on the verso) :—

לאחינו יקירינו חשובינו כנג הקהל הקדוש המתפללים
 בכניסת הירושלמים ובראשם כנג מר רב אפרים החבר
 בו ז בן רב שמריה העזתי זל ישמרם שומר חסידיו גם
 יצילם מכל מגורותם ויעצימה לעד שלומותם, ישע רב

ממנו אחיהם דורשי טובותיהם שתי הקהלות המתפללים
 בשתי הכניסיות שבפרז נא אמון אכסנדריא
 תובל בעלץ ואמונה אל פסטאט מצרים
 ברית שלום

¹⁻¹ Probably written by the same hand.

V.

MS. Heb. d. 65, fol. 4. Vellum, $9\frac{1}{4} \times 9$ inches. The text is much broken, and is written in a very difficult cursive hand. It is a letter addressed to Ephraim ben Shemariah in 1035, apparently referring to his action in some case such as that described in no. iii. The ראש ישיבת ארץ צבי (line 10) must have been Solomon Gaon at this date. The Nagid (lines 13, 19, 21), whose authority seems to be regarded as final, is no doubt Samuel ha-Nagid.

(1) ל הנכבד במושבו הבקי בתעודה החרד
ורץ לקיים מ[צוה] (2) קלה וחמורה [העוסק בדברי תורה] ומכבד לומדיה
בלי לב ולב המקום יגן בעדה ויקיי[ם לו] (3) ואתה יי מגן בעדי וג' הגיע
[כתב]ך יקירי וששתי בשלומך ונתתי שבח לאל על רוב תנמוליו ומהש[מע]
(4) באסיפת ט' יוסף רוח נו הכאיב לבי ורעשו איברי ורפו ידי
וולגו עיני דמעות כל שכן אתה (5) שהיה לך כבן ע[ומד] בכל צרכיך
ומה יכולת לעשות וסוף כל סוף מו[ת י]חשוף כדכת' א[ף] כי [אנוש]
(6) רמה ובן אדם תולעה ואין להרהר אחר מידותיו שלקבה ומי יאמר
לו מה תעשה וחובה [לכל] (7) יצור להצדיק דינו כי כל משפטיו צדק
ואמת ואח לא פדה יפדה איש תהא מיתתו כפרה [לכל] (8) עונותיו
וראיתי בכתב ידירי נוסח מה שקיבלו על עצמם השתי כיתות הנה מה
טוב ומה נעים (9) גדול שלום ושנואה המחלוקת וכתבתי לך כתב עם
מוהוב אשתקד המתחבר לבן ישעיה (10) גם לא
ראיתי כתב מרבינו ראש ישיבת ארץ צבי המקום יאריך (11) ימיו ואילולי
שהזכרת לי ששיגרת כתבי אליו הייתי אומר בשביל שלא ראה ממני כתב
ובתוך כת[ב] (12) זה כתב אחר משגרהו בחסוך וסיפר לי שמואל
אלברקי מקצת המודע והתבוננתי [גם] (13) מדברין מקצת ואל תשם
בדעתך כי לא כתב לך הנגיד יחי לעד א . . . ר . . ל . . (14) [ש]מא
השליח לא עשה שליחותו ולא נעלם ממך דברי רבות לא כל הרוצה
לי[ראה] את השם . . . (15) והבורח מן השררה שררה רודפתו והבורח
מן השררה שררה רודפת אחריו . . שאמ' הכתו[ב] (16) הנה הוא
נחבא אל הכלים ואמרו רבות זל אפילו ריש גרנותא משמיא מוקמי ליה

ואני שואל (17) ממך שתעביר על מידותיך לפי כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על פשעיו והחזק במוסרך (18) כי הוא וסתך מעורך ואל תאמר אשלמה רע קוה ליי ויושע לך והוגד לי כי באו כתבים (19) [מה] נגיד שצ' במהדיה מספרים כי שילח מי שבידו הממון כמו ששים זהובים כדי שיהנו בה כל בני החבורה (20) ולקחם ראש ישיבה לעצמו ונשארו הכל ריקנין חזרו מאצלו בפחי נפש ואם נזר המקום (21) ואתועד עם הנגיד אחרי בואו ממהדיה יודיעני אמיתת הרברים וחלילה חלילה מרבי[נו] (22) אם יעירהו לבו לכך אבל היה ראוי לך תכתוב לי עיקרי הדברים כדי להשיב (23) על המוציא ריבה תשובה ניצחת ומה שהיה לך ביד אבו סעיד לא נזדמן מכירתו (24) וכל הסחורות בזול והמשתכר משתכר בעונות אל צרור נקוב אל תחשוב עליו (25) בחסד אל עליך שלא תפסיק כתביך בכל צרכיך ובריאות גופך כי היא תאותי (26) ותקבל שלום רב מאברהם המזרי ומאחי ורעי אלהי צורי אחסה בו (27) חצי אב שנת שמו לשמרות

Verso :

(1) [לאהו]ב בכל לב בלי לב ולב גזע ישרים (2) מר רב אפרים החבר בסנהדרין גדולה בר מר (3) שמריה זצ"ל יהי צורו בעזרו ומצר יצרו

A. COWLEY.